Nº. 2260.

# DE TIJD.

## NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

*Dieu et mon droit.*

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
*Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 30 SEPTEMBER.



### AMSTERDAM, 29 September.

Wat al gebeurtenissen heeft Europa in de laatste jaren beleefd, die te regt door de geloovige bevolkingen als zoo vele straffen zijn beschouwd! Wij weten allen hoe de bevolkingen door ziekten zijn getroffen geworden, die, zoowel de voornaamste voedingsmiddelen verwoestteden en het vee verteerden, als tallooze menschen ten grave voerden. En dat alles middelerwijl de revolutionnaire stormen Europa 't onderst boven hadden gekeerd, en het radikaal gepeupel plaats trachtte te nemen op jammerlijk bestormde koningstroonen.

De toestand is sinds in vele opzigten verbeterd, zonder den volken veel verligting en verademing aan te brengen.

De vorsten hebben hunne zetels op nieuw in rustig bezit genomen; maar de storm der anarchie is vervangen door de dreigend opgeheven hand des oorlogs. Het gehuil der demokratische anarchie heeft schier door geheel Europa plaats gemaakt voor het geluid der krijgsklaroen, dat in de verte gehoord wordt.

De vruchtbaarste oogst der veldgewassen, waarvan men geheugen heeft, is gevolgd op de plantenpest, die vele velden van Europa onvruchtbaar had gemaakt; maar toch blijft het brood in prijs, als ware de oogst mislukt, omdat de zeehavens gesloten zijn, van waar het graan overvloedig op de markten van Europa wordt aangebragt.

De cholera alleen heeft onveranderd stand gehouden; en waar is het volk in de wereld, dat zij dit jaar heeft gespaard? Zij heeft Europa, Asië en Amerika bezocht, rond wandelend van stad tot stad en dorp tot dorp, in geheimzinnige sprongen, zonder dat het menschelijk vernuft er in is kunnen slagen om hare vaart te stuiten of hare werking te [illegible].

Zoo beleven wij dan ook dit jaar oorlog, duren tijd en cholera.

Een vroeger tijdperk zou in zulken toestand de straffende hand Gods hebben erkend. De wijsheid onzer eeuw niet alzoo. Wat zij verklaren kan door hare wetenschap, volgens den natuurlijken loop der zaken, is voor haar eene reden tot scherping van haar verstand, niet tot vernedering van het hart door boete. Waar onze vaderen zouden hebben geknield, om belijdenis van zonde aan God te doen en boete te plegen om Gods barmhartigheid te bevredigen, daar ziet men de wijsheid onzer eeuw slechts werkzaam, om de natuurlijke oorzaken na te speuren, en waar men ze niet vindt, zoo als in de ziekten die het brood, het vee en het menschdom treffen, zich ten minste te troosten met de verwachting, dat men ze vinden zal.

Wij zijn verre van die ijverige opsporing van de natuurlijke oorzaken der rampen, die ons teisteren, af te keuren. Veeleer achten wij 't pligt er naar te zoeken. Maar het moest daarbij niet blijven. Het natuuronderzoek behoorde gepaard te gaan met gebed en verbetering van 't zieleleven door betamelijke boetedoening. Daardoor toch, dat de Goddelijke Voorzienigheid door natuurlijke oorzaken op de Maatschappij werkt, houden de rampen, die ons overvallen, niet op straffen te zijn. God, die 't heelal beheerscht, kan in Zijne alwetendheid en almagt, het menschdom evenzeer kastijden door de gewone regelen der door Hem geschapene natuur, als buiten die regelen. En evenzeer kan de goddelijke barmhartigheid, waar het berouwvolle gebeden van een volk tot haar verpen, door natuurlijke oorzaken hare kastijdende rampen wekken, zonder toevlugt te nemen tot bovennatuurlijke middelen, waarover Zij evenwel beschikt, wanneer en waar het Haar behaagt. Want wie zal Haar perken stellen?

Intusschen, hoezeer ook de wijzen van onzen tijd zichzelven en anderen trachten voor te spiegelen, dat wat er op natuurlijker wijze geschiedt, ten einde de overtuiging te weeren dat er tusschen het bovennatuurlijk leven der ziel en de natuurlijke rampen, die het menschdom overvallen, verband bestaat; het is gelukkig voor een groot gedeelte der bevolking vruchteloos. In het volk leeft, hier zoo wel als elders, het bewustzijn, dat de zonde niet slechts bovennatuurlijk kwaad is, maar tevens natuurlijk kwaad voortbrengt, en dat de deugd, en daarom ook de boete, niet slechts bovennatuurlijk goed is, maar tevens natuurlijk goed werkt en natuurlijk kwaad verhoeden kan.

Het eenvoudige volk in zijn geloof, is wijzer dan de rationalistische geleerden van onzen tijd. Het zoekt de straf niet in de naaste oorzaak, die haar voortbrengt, maar in de ramp, die haar kastijdt, wetende dat de algemeene oorzaak van alle lijden is de zonde. Als het menschdom op eene buitengewone wijze lijdt, dan heeft het de overtuiging dat God op eene buitengewone wijze straft, om eene buitengewone overtreding, die eene even buitengewone tuchtiging vergt, zoo zij niet door eene daarnaar geëvenredigde buitengewone boetedoening wordt gekeerd.

De bewijzen dier overtuiging spreken overal luide. Overal waar, de cholera b. v., heeft gewoed, in Frankrijk, in Italië, te Turijn zoo wel als te Rome, heeft men overal de bevolkingen tempelwaarts zien vloeijen, om door vurige gebeden zich tot God te keeren, afstand te doen van ingewortelde zondige gebruiken, en door eene opregte boetvaardigheid de goddelijke gramschap te bevredigen.

Onder dat opzigt heeft de heerschende ziekte ook ten onzent vroeger reeds eene gezegende uitwerking gehad en zal zij niet nalaten, nu zij ons andermaal bezoekt, ook andermaal het volk tot verlevendiging van geloof, tot inniger boetvaardigheid, tot ijveriger zondenvlugt, tot trouwere deugdbetrachting op te wekken.

Dat ieder huisgezin de natuurlijke voorbehoedmiddelen, door de mannen der geneeskundige wetenschap aanbevolen, met zorg in acht neme. Ook Gods wil is het dat men door natuurlijke middelen 't natuurlijk kwaad trachte te weeren, zoo veel in ons is. Maar dat het daarbij niet blijve! Dat men naast de natuurlijke middelen tevens de bovennatuurlijke aanwende, dat is, zijn toevlugt neme tot gebed en tot boete van het hart. Dan kan men met behulp der vereenigde natuurlijke en bovennatuurlijke middelen, de toekomst vertrouwend te gemoet gaan, en door een gerust geweten en een kalm gemoed zal men reeds veel hebben bijgebragt om de rampen, die men vreest, te weeren.

---

Nog eene bijdrage ter kenschetsing van de polemiek van den *Nederlander* tegen den *Katholiek*.

In het orgaan der orthodoxen leest men:

»In het maandschrift *de Katholiek*, dat de zaak van het kerkelijk-liberalisme in de Hervormde Kerk ten opzigte van het Academisch onderwijs, met zooveel warmte, bepleit, leest men ook dit:

»»De toestand van het Hervormd Kerkgenootschap is zeker in dit opzigt anormaal, dat het aan de akademiën eene theologische fakulteit bezit, welke daar van landswege wordt onderhouden. Maar daarmede geschiedt aan het Hervormd Kerkgenootschap geen onregt. Want indien van den eenen kant de Staat verpligt is de wetenschap vrij te laten, en ten minste in zoo ver het regt van de andere Kerkgenootschappen nog te ontzien, dat hij de daar onderwezen theologie niet als *Kerkleer*, maar als wetenschap beschouwt, zoo komt dit van den anderen kant met het Protestantsch beginsel van vrij onderzoek zeer wel overeen, en biedt aan de Hervormden groote voordeelen aan, die de andere Kerkgenootschappen missen. Wat alles afdoet is, dat het Hervormd Kerkgenootschap daar volkomen vrede mede heeft en niet anders verlangt. Men doet iemand geen onregt aan met hem te behandelen naar zijnen wil. *Scienti et volenti non fit injuria.*"

»Niets is derhalve zoo ongegrond als het zeggen der orthodoxe adressanten tot den Koning: »voor uwe Hervormde onderdanen bestaat in dit rijk geene vrijheid van Godsdienst meer." De staat weet van geene Hervormden dan die tot het openbaar bestaand Hervormd Kerkgenootschap behooren, en laat aan dat genootschep alle mogelijke vrijheid. Hij is geenszins, gelijk de adressanten beweren, met de zorg belast, en mag zelfs de zorg niet op zich nemen, dat het theologiesch onderwijs in overeenstemming zij met den *aard*, het *karakter* en de *behoeften* van de Nederlandsche Hervormde Kerk. Dat is de zaak van het Hervormd genootschap zelf. De staat biedt slecht aan dat genootschap eene gelegenheid voor 't onderwijs van *wetenschappelijke*, niet van *kerkelijke* theologie. Maakt het genootschap van die gelegenheid volgens overeenkomst, gebruik, dan heeft het daarin een voorregt, en degenen die met dat onderwijs niet tevreden zijn, hebben zich te wenden tot de bestuurders van het genootschap, ten einde dezen er door bepalingen *op het eigen kerkelijke gebied* in voorzien."

»Het Hervormde Kerkgenootsohap heeft *geen vrede* met datgene waarvan het tegendeel, op grond der *belijdenis* van de Hervormde Kerk, door hen, die aan haar kenmerkend geloof gehecht zijn, verlangd wordt. Het Hervormd Kerkgenootschap heeft, op grond van het besluit van 1815, zoowel als uit den aard der zaak, regt op wetenschappelijke vorming *van leeraars*, niet van bestrijders *der Hervormde Kerk*.

»Er is thans, even als bij het *Collegium Philosophicum*, dwang om instellingen te bezoeken, waar hetgeen de Kerk voor waar houdt, aangerand wordt. Althans met hetzelfde regt als *de Katholiek* aan ons, had de Regering aan de Roomsch-Catholieken in 1827 kunnen zeggen: het geldt enkel *wetenschappelijk* onderrigt; gij hebt daarin een *voorregt*; gij zijt niet *te vrede*. Wilt gij nog meer, wendt u tot de bestuurderen van het genootschap, om daarin door bepalingen *op het eigen kerkelijk gebied*, te voorzien."

Enkele aanmerkingen.

De *Nederlander* insinueert, »dat de *Katholiek* de zaak van het kerkelijk liberalisme in de Hervormde Kerk ten opzigte van het Academisch onderwijs, met zoo veel warmte, bepleit." Deze insinuatie bewijst, óf dat de *Nederlander* het artikel van den *Katholiek* niet gelezen, óf dat hij het niet begrepen heeft. Tot nog eene derde veronderstelling geeft deze insinuatie grond. Wij zeggen echter liefst niet tot welke veronderstelling, omdat wij ongaarne de goede trouw zelfs van den *Nederlander* in twijfel getrokken zien.

In zijne repliek verwart der *Nederlander* de orthodoxe partij met het hervormde kerkgenootschap. Dat gaat zoo ver, dat hij de orthodoxen met dat kerkgenootschap vereenzelvigt. »Het Hervormde Kerkgenootschap, zegt hij, heeft geen vrede, enz." Wanneer hij gezegd had, dat de orthodoxe partij onvoldaan is, dan kon dit op zijn woord alleen geloofd worden. Doch wat aangaat het hervormde kerkgenootschap — juist het tegendeel blijkt van wat de *Nederlander* te zijnen aanzien in het midden brengt. Of heeft eenig ligchaam, waardoor dat genootschap vertegenwoordigd wordt, eenig blijk gegeven van zijne onvoldaanheid en van zijne overeenstemming met de klagten der orthodoxen?

»Op grond der *belijdenis* van de Hervormde Kerk, aldus de *Nederlander*, in een wonderlijk verwrongen volzin, op grond der *belijdenis* van de Hervormde Kerk, wordt, door hen, die aan haar kenmerkend geloof gehecht zijn, het tegendeel verlangd van datgene, »waardoor het theologiesch onderwijs aan de hoogescholen zich onderscheidt. Op grond der *belijdenis*. Wie zegt het? De *Nederlander*. Doch met welk regt? Is de *Nederlander* het hervormde kerkgenootschap? Is hij van dat genootschap, geroepen om de *belijdenis* te interpreteeren? Is dat niet de taak van het hooge kerkelijk ligchaam, hetwelk kerkregtelijk dat kerkgenootschap vertegenwoordigt? En dat ligchaam, verwaarloost het die taak? Immers neen. Bij herhaling, en zelfs nog zeer onlangs, heeft het van zijne gehechtheid aan de belijdenisschriften van het hervormde kerkgenootschap een openlijk blijk gegeven. Nu schijnt het intusschen, dat dit, het genoemde genootschap vertegenwoordigend, ligchaam het *status quo* betreffende het theologiesch onderwijs aan de hoogescholen, op grond der *belijdenis*, meent te moeten handhaven.

Doch, »het Hervormd Kerkgenootschap heeft, op grond van het Besluit van 1815, zoowel als uit den aard der zaak, regt op wetenschappelijke vorming van *leeraars*, niet van bestrijders *der Hervormde Kerk*." Waar dat genootschap regt op heeft, moet het zelf weten. En dat het zijn regt gehandhaafd wil hebben, nemen wij het niet kwalijk; integendeel. Doch beklaagt dat kerkgenootschap zich, dat, *in casu*, zijn regt niet gehandhaafd wordt? Het tegendeel is waar. Blijkt het dat het zich ergens over beklaagt, dan zal het wel alleen daarover zijn, dat eene

faktie in het genootschap zich aankant tegen de wets-interpretatie en de daarop berustende handelingen van het ligchaam, dat het gansche genootschap vertegenwoordigt.

»Er is thans, zoo gaat de *Nederlander* voort, even als bij het *collegium philosophicum*, dwang om instellingen te bezoeken, waar hetgeen de Kerk voor waar houdt, aangerand wordt." Wij laten dat laatste, het aanranden van wat de Kerk voor waar houdt, thans ter zijde. De *Nederlander* zij het orgaan eener partij; hij mag niet optreden als het orgaan van zijn kerkgenootschap, hetwelk een ander orgaan heeft, het ligchaam namelijk, waardoor het wordt vertegenwoordigd, welk ligchaam niet klaagt over aanranding »van wat de Kerk voor waar houdt." Had echter dat ligchaam zich daarover te beklagen, zou er dan, even als bij het *collegium philosophicum* dwang bestaan, om instellingen te bezoeken, waar aangerand wordt wat voor waar wordt gehouden? Geenszins. Dat ligchaam zou dan het regt hebben om te doen, wat allen, Katholieken, Lutherschen, Remonstranten, Doopsgezinden, Israëlieten, enz. doen, om namelijk eigene instellingen tot stand te brengen ter opleiding van »leeraars der Hervormde Kerk." Dat regt hadden evenwel de Katholieken, ten jare 1825, niet. Koning Willem I sloot eerst hunne seminarien en bragt hen toen in dit dilemma: voortaan voor u geen theologiesch onderwijs, of het theologiesch onderwijs in het *collegium philosophicum*. Ten aanzien der Katholieken bestond derhalve toen wel degelijk dwang; ten aanzien der Hervormden bestaat die echter in geenen deele.

De slotperiode van den *Nederlander* is eene miskenning der historische waarheid. De Regering had, volgens hem, aan de Katholieken in 1827 kunnen zeggen: »het geldt enkel *wetenschappelijk* onderrigt; gij hebt daarin een *voorregt*; gij zijt niet *te vrede*. Wilt gij nog meer, wendt u tot de bestuurders van het genootschap, om daarin door bepalingen *op het eigen kerkelijk gebied*, te voorzien." 't Is eene *persifflage*, en de *Nederlander* kan zich daaraan niet uit onkunde schuldig maken. Wat toch vroeg onze geestelijke overheid anders, dan dat *op het eigen kerkelijk gebied* de instellingen zouden hersteld mogen worden, die de Regering, der godsdienstvrijheid ten hoon, verwoest had, in het belang van een katholiek Staats-onderwijs, dat de geestelijke overheid veroordeelde? Deze overheid wilde van geen katholiek-*wetenschappelijk* onderrigt, door den Staat gegeven, weten; zij wilde geen *voorregt;* zij wilde instellingen *op het eigen kerkelijk gebied*, en zij vroeg dus niets anders dan wat zij, volgens de insinuatie van den *Nederlander*, niet zou gevraagd hebben. Die eigene instellingen mag het hervormde kerkgenootschap ook vragen, zoo het niet te vreden is met de tegenwoordig bestaande inrigting van het theologiesch onderwijs; ja, daarop mag de orthodoxe partij ook aandringen, zoodra zij zich van het hervormde kerkgenootschap afgescheiden en een eigen kerkgenootschap tot stand gebragt zou hebben. En dringt zij alleen in dat geval daarop aan — wij beloven haar dat wij haar alsdan naar ons best vermogen zullen ondersteunen.

IVde HOOFDSTUK. (*Departement van Justitie.*)

Iste AFDEELING. *Kosten van het Departement.* Art. 1. Tractement van den Minister f 12,000; art. 2. Tractementen van den sekretaris-generaal, de ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden, maandgelden en schrijfloonen f 46,944; art. 3. Bureau- en lokaalbehoeften en drukwerk f 9,500; art. 4. Reis- en verblijfkosten f 200; totaal f 68,644.

IIde AFDEELING. *Kosten van de regterlijke magt.* Art. 5. Tractementen van den president, den vice-president en de leden van den Hoogen Raad, van den prokureur-generaal, de advokaten-generaal, den griffier, de substituut-griffiers en de ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden f 107,700; art. 6. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der provinciale geregtshoven, van de prokureurs-generaal, advokaten-generaal, griffiers en substituut-griffiers f 314,000; art. 7. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der arrondissements-regtbanken, van de officieren, substituut-officieren, griffiers en subsituut-griffiers f 467,450; art. 8. Tractementen van de kantonregters en hunne griffiers f 151,050; art. 9. Tractementen van de deurwaarders bij de provinciale geregtshoven f 9,000; art. 10. Tractementen van de geregtsdienaren f 116,272; art. 11. Vaste toelagen voor kleine onkosten aan den Hoogen Raad, de provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten en het daartoe behoorend openbaar ministerie, schrijfloonen van de klerken bij de parketten van de procureurs-generaal, en wapening der geregtsdienaren f 80,300; totaal f 1,245.772.

IIIde AFDEELING. *Kosten van het Hoog Militair Geregtshof en de militaire auditeuren.* Art. 12. Tractementen van den president, en de leden, den advokaat-fiskaal, griffier en substituut-griffier, de overige ambtenaren en de bedienden van het Hoog Militair Geregtshof f 50,500; art. 13. Tractementen en toelagen van de auditeurs-militair in de provinciale kommandementen f 18,600; art. 14. Bureaukosten van het Hoog Militair Geregtshof en den advokaat-fiskaal, en kleeding van de hellebaardiers en van hunnen kommandeur f 4,250; totaal f 73,350.

IVde AFDEELING. *Geregtskosten.* Art. 15. Tractementen van den scherpregter en zijne adsistenten f 2,000; art. 16. Algemeene geregtskosten in strafzaken, transportkosten van uit te leveren vreemdelingen en andere kosten, voortvloeijende uit de overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van beschuldigden en misdadigers; kosten van uitvoering van de voorschriften van art. 10 en volgende van de wet van 29 Mei 1841 (*Stbl.* nº. 20) door de ambtenaren van het openbaar ministerie f 170,000; totaal f 172,000.

Vde AFDEELING. *Kosten van algemeene of rijkspolitie.* Art. 17. Bureaukosten der procureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven, als belast met de rijkspolitie in de provinciën f 3,500; art. 18. Tractement en abonnement voor bureaukosten van commissarissen en inspecteurs van algemeene of rijkspolitie f 6,000; art. 19. Gratifikatiën voor bijzondere pligtsbetrachting en tot verdere aanmoediging der mindere beambten van algemeene of rijkspolitie f 2,700; art. 20. Reis- en verblijfkosten in zake van algemeene politie f 3,000; art. 21. Kosten vallende op uitleiding en uitzetting van vreemdelingen f 1,500; art. 22. Vergoeding aan het Departement van Oorlog van hetgeen de detachementen kavalerie, als hulp-maréchaussée dienstdoende, in de stationnementen meer kosten, dan daarvoor in de garnizoensplaatsen wordt betaald f 16,000; art. 23. Geheime korrespondentie-gelden ten dienste der politie in het algemeen f 10,000; totaal f 42.700.

VIde AFDEELING. *Kosten der gevangenissen.* ALGEMEENE DIENST. Art. 24. Tractement van den inspecteur der gevangenissen f 3,000. HUISHOUDELIJKE DIENST. Art. 25. Tractementen, toelagen en belooningen der beambten en bedienden f 103,568; art. 26. Gratificatiën voor bijzondere pligtsbetrachting, en tot vordere aanmoediging der beambten f 900; art. 27. Abonnementen voor schrijfloonen en kleine onkosten der besturen over de huizen van arrest enz. f 12,652; art. 28 Onderhoud der burgerlijke en militaire gevangenen, zoowel zieke als gezonde, met al de aankleve van dien, en van in transport zijnde bedelaars en landloopers f 396,910; art. 29. Dagloonen aan de gevangenen voor de huishoudelijke dienst, na korting van 's Rijks aandeel f 6,200; art. 30. Verstrekking en vervoer van geneesmiddelen voor gevangenen en voor beambten bij de gevangenissen die daarvan gebruik maken enz. f 8,900; art. 31. Transportkosten van veroordeelde gevangenen, bedelaars en landloopers, benevens reisgelden aan ontslagen, en begrafeniskosten van overleden gevangenen, wier uitgaanskas daartoe ontoereikend is f 8,000; art. 32. Reis- en verblijfkosten van ambtenaren voor de dienst der gevangenissen, mitsgaders vergoeding voor kosten van verplaatsing van beambten, f 1,350; art. 33. Kosten wegens het personeel der beambten, het onderhoud der jeugdige misdadigers, de transportkosten van dezelven en alle verdere uitgaven betreffende het afzonderlijk huis van verbetering en opvoedingsgesticht te Alkmaar voor jeugdige misdadigers, Memorie; totaal f 541,480.

VIIde AFDEELING. *Gebouwen.* Art. 34. Reparatiën, vertimmeringen en bijdragen in de onderhoudskosten van regtshuizen en gevangenissen enz. f 95,000; art. 35. Aanbouw van nieuwe gevangenissen of van cellen voor eenzame opsluiting, bestemd bij of in de bestaande gestichten; en eerste verstrekking van meubilair voor dezelve, met inbegrip der kosten voor de ontwerping van plans en wegens toezigt op de uit te voeren werken f 103,000; totaal f 198,000.

VIIIste AFDEELING. *Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, onderstanden, schadeloosstellingen en belooningen.* Art. 36. Pensioenen f 78,598; art. 37. Wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van algemeen bestuur f 8,479; art. 38. Gratificatiën, onderstandgelden, schadeloosstellingen en belooningen f 5,000, totaal f 92,077.

IXde AFDEELING. *Onvoorziene behoeften.* Art. 39. Onvoorziene behoeften f 20,000, totaal f 20,000, totaal generaal f 2,454,023.

De artt. 3, 4, 6, 7, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25 tot en met art. 37 ingesloten zijn aangewezen, als voor overschrijving vatbaar te zijn.

---

Volgens eene mededeeling van Zijner Majesteits konsulaat te Valparaiso, heeft de regering van Chili vastgesteld dat geen schip voor de kaapvaart uitgerust in de havens der republiek zal worden toegelaten, uitgezonderd ingeval van groote avarij of vervolging door den vijand; wanneer die omstandigheden zich voordoen, zal het streng verboden zijn, onder welke gedaante ook, de aangevoerde prijzen te verkoopen, en wapenen aan te schaffen; slechts zal het geoorloofd wezen de noodige provisie en eetwaren te koopen, ten einde de reis naar een der drie meest nabij gelegene vreemde havens te bewerkstelligen.

Insgelijks is, overeenkomstig het door Chili met Frankrijk aangegaan verdrag en de sedert lang door dien Staat aangenomen beginselen, besloten, om aan de burgers en andere aan de wetten der republiek onderworpen personen te verbieden, kaperbrieven aan te nemen of deel te nemen aan de uitrusting van kapers in den teg- woordigen Europeeschen oorlog.

---

Men meldt aan de *Rott. Ct.* uit Krimpen aan de L onder dagteekening van 30 dezer, een zeer merkwaa voorval van een vierjarig paard:

De bouwman, genaamd Arie Benschop, aldaar, vier weken geleden op het dorp Benschop dit paard kocht, met hetwelk hij ll. Zaturdag naar Nieuwerk aan den IJssel was gereden om daar een nacht te blijven; men had het paard in eene weide gebragt, d des avonds werd men gewaar dat het beest dit land verlaten, en werkelijk was gaan deserteren. Toen men het spoor kwam welken weg het was ingeslagen, ja men het met paard en rijtuig achterna; het had z route genomen over Moordrecht en Gouda, alwaar o. a. een lantaarnaansteker ontmoette, die het, doch vergeefs, met zijne ladder meende terug te drijven; ontmoette het dier een tolgaarder, die het met een wilde tegenhouden, en het deinsde daarvoor ook ee zins terug, doch zette onverwijld met vernieuwde v zijne voorgenomen reis voort, springende over den s boom van den tol, dien het nog even met zijn hoef beschadigde; op deze wijze kan men berekenen dat nog twee andere tollen op zijn weg is gepasseerd; Gouda liep het over een bruggetje bij het plantsoen alleen door voetgangers begaan wordt en zette zijne vervolgens voort over Goverwel, Oudewater, den D weg enz., tot dat het des nachts ten 2 ure bij zij vorigen eigenaar J. van der Vliest te Benschop aankw terwijl de bewoners op dien tijd uit den slaap we gewekt, niet wetende wat er op hun erf te doen Nog kan men hier bijvoegen, dat de afstand van N werkerk tot Benschop gerekend wordt op tien uren ga die het paard in den tijd van vijf uren had afgel Of het dezen weg, ten minste voor het grootste gede in vorige dagen meer betreden had, komt den tegenw digen eigenaar hoogst onwaarschijnlijk voor.

---

De quæstie over de oprigting van een standbeeld eere van Bilderdijk, die, nog al vrij levendig, op jongste letterkundige congres te Utrecht, werd behand en met terzijdestelling van het voorstel is afgeloop heeft den wakkeren dichter, den heer A. van Hoop Jrs. Zn., eenige krachtige verzen doen schr onder den titel van »*Kreet van verontwaardigi* waarin de eer van Bilderdijk tegen verguizing, 's dichters oordeel van de zijde van Professor [illegible] beurt gevallen, wordt gehandhaafd. Wij [illegible] vereerders van Bilderdijk en de zeer talrijke beminna [illegible] Hoop deze ontboezeming zich aan te schaffen, die het ca van improvisatie bij uitnemendheid draagt. (*Grondwet*)

---

In de gisteren gehouden zitting van den gemeente waarvan wij morgen het verslag zullen mededeelen door den voorzitter kennis gegeven dat de kommissie den raad (in geheime zitting) benoemd om aan den Koning een adres te overhandigen, betreffende vermeerdering van garnizoen in deze stad jl. Zaturdag Z. M. is ontvangen geworden, dat Z. M. het adres in stige overweging heeft genomen en denzelfden dag den minister van oorlog bevel heeft doen toekomen spoedigste te zorgen dat een eskadron kavalerie alhi bezetting kome. — Voorts heeft de Raad aan het lijks bestuur een krediet toegestaan van f 16,000 bestrijding der kosten eventueel te veroorzaken door heerschen der cholera in deze stad. — Bij de behand van het adres van elf der twaalf stads-doktoren, hou verzoek om ontslag, wanneer niet de voorwaarden ve in ons nommer van jl. Woensdag worden ingewilligd den door den heer Heije twee voorstellen gedaan, over in eene zitting met gesloten deuren is beraad Na hervatting der openbare zitting werd na lang beraadslaging over dat [illegible] met 29 stemmen (de heer Cats Cussen [illegible] besloten aan de stads-d te antwoorden, dat [illegible] het verleenen van het van 16,000 [illegible] in de gelegenheid steld hun assistent-geneesheeren toe te voegen. [illegible] geneeskundige armverzorging betreft, is geoord het uit de diskussie den adressanten [illegible] ken, dat, ook de raad het allezins wenschelijk daarin ten spoedigste worde voorzien. (*Amst.*

---

De zevende verkooping van de gronden in den Ha mermeerpolder heeft op den 27sten dezer te Lisse gehad.

De 1432.69 in veiling gebragte bunders zijn ver gezamenlijk voor f 759,200 en alzoo gemiddeld f 530 per bunder.

In het geheel hebben de tot dusverre verkochte 11,5 bunders opgebragt, f 5,391.350 of gemiddeld ru per bunder.

---

In ons Nommer van 14 Sept. deelden wij uit arendsveen als eene bijzonderheid een berigt mede trent de drukke verzending van augurkjes naar Eng Thans schrijft men ons bij vernieuwing, dat de teelers te Roelofarendsveen en Aalsmeer

woon voorspoedig jaar gehad hebben, doordien zij voor Engelsche rekening over de 5000 oxhoofden hebben ingelegd, ten bedrage van *f* 150,000 (*N. R. Ct.*)

De minister van Finantiën maakt bekend, dat op 18 dezer, door een onbekende, ten huize van den ontvanger der successieregten te Amsterdam, is afgegeven eene som van *f* 5, tot voldoening van successieregt, wegens ingekomen kwade posten.

Men verneemt, dat er bij den Raad van State een ontwerp van wet aanhangig is, ten einde den wetteloozen toestand van den Haarlemmermeer-polder, wat het burgerlijke en regterlijke betreft, te doen ophouden.

### Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn op 28 September aangegeven 4 mannen en 4 vrouwen, te zamen 8 personen; Overleden 1 man en 3 vrouwen, te zamen 4 personen; Blijven in het hospitaal 15 personen in behandeling.

Z. M. heeft 1°. vergunning verleend aan H. van Vessem tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van ridder der Christus-orde, hem door den Koning-regent van Portugal geschonken; 2°. benoemd: tot maj.-komm. der dienstd. schutt. te 's Hertogenbosch F. J. Pompe; tot plaatsverv. kantonr.: te Elst C. Francken, en te Nijmegen Mr. W. Francken NGzn.; 3°. L. de Fouw eervol ontslagen als burgem. van 's Heer Arendskerke en 's Heer Hendrikskinderen c. a., en in deszelfs plaats benoemd J. P. I. Buteux.

Z. M. heeft aan Hoogstdeszelfs raad van legatie J. Z. Mazel, sekretaris-generaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der Koninklijke Christus-orde van Portugal, hem door Z. M. den Koning-regent van Portugal geschonken.

Bij besluit van den 22 Sept. is door den Koning aan den luitenant-ter-zee der eerste klasse Jhr. F. de Casembroot, Hoogstdeszelfs adjudant, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van officier in de Koninklijke militaire orde van den Toren en het Zwaard, hem door Z. M. den Koning-regent van Portugal geschonken.

's GRAVENHAGE, 28 September. Eenigen tijd geleden bevond zekere Glaser, uit Belgie, zich met vrouw en kinderen, in Indië. Hij is van daar, met achterlating van die betrekkingen, herwaarts overgekomen en heeft bij de Regering alhier, klagten tegen het Indisch gouvernement ingediend. Daarop zijn afwijzende beschikkingen genomen. Thans bevond hij zich hier ter stede, zonder middel van bestaan. De wet nopens de vreemdelingen is op hem toegepast. Hij is, onder behoorlijk geleide, naar Rotterdam overgebragt en zal van daar naar Antwerpen [illegible]

ROTTERDAM, 27 Sept. De Amerikaansche fregatschepen *Mississippi* en *Texas*, bestemd naar Baltimore en New-York, vertrokken heden van hier met ongeveer 509 landverhuizers; onder deze waren vele Geldersche huisgezinnen; allen genoten bij hun heengaan eene goede gezondheid. (*H.*)

— Van de twee personen, die, zoo als wij in ons vorig nommer mededeelden, bij het ongeluk aan het Nieuwe Werk ernstige kwetsuren bekwamen, is de een, A. Ewijk genaamd, bereids aan de gevolgen overleden, terwijl den andere, A. Benniehof, een been is afgezet. De omstandigheid, dat Ewijk eene hulpbehoevende vrouw en 5 zeer jonge kinderen nalaat, maakt deze ramp des te bedroevender.

GOUDA, 27 September. Heden werd alhier de gewone kaasmarkt gehouden; de aanvoer was zeer beperkt en ging voor vrij goede prijzen van de hand. Men besteedde van *f* 16 tot *f* 21 per 50 ko.

WORMERVEER, 27 September. De aanvoer van kaas op de markt alhier van heden bestond uit 43 stapels. De hoogst besteede prijzen waren: voor kleine *f* 23.75; middelbare *f* 26 de 50 Ned. ℔. Gisteren te Purmerend: Aanvoer ongeveer 200 stapels. Prijs voor kleine *f* 24; middelbare *f* 26.75 de 50 Ned. ℔.

'S HERTOGENBOSCH, 27 Sept. Gisteren is alhier de heer generaal-majoor P. van Poolsum Booij, gewezen bevelhebber der troepen, te Zeist gekampeerd geweest, teruggekeerd. De stafmuziek der dienstdoende schutterij gaf Z. E. G. des avonds eene serenade bij fakkellicht als bewijs van hulde ter gelegenheid zijner benoeming tot buitengewoon adjudant des Konings.

— Gisteren zijn door deze stad getrokken, komende van [illegible], een aantal vrouwen en kinderen, gaande naar Rotterdam en van daar naar Baltimore; hunne mannen en vaders waren reeds vroeger naar Noord-Amerika vertrokken en hadden thans hunne overgelegde penningen overgezonden tot goedmaking der reiskosten voor hunne gezinnen.

GOIRLE, 26 Sept. De werkzaamheden aan den steenweg [illegible] Turnhout spoeden ten einde, zoodat deze weg met het laatst der aanstaande maand, voor zooverre het Hollandsch gedeelte betreft, gereed zal zijn. Jammer dat men op het Belgisch gedeelte zoo weinig spoed daarmede maakt [illegible] nog niet tot Poppel gevorderd is. (*N. R. Ct.*)

OLDEMARKT, 24 Sept. Als een buitengewoon voorbeeld dient, dat in den tuin van den heer P. H. P. v. M. alhier, uit 1 Ned. roede en 50 ellen zijn gedolven, veertien schepelsmanden bleekrode aardappelen, buiten en behalve de poters en kleinen, of 4 per mud en 2 schepels, hetwelk de opbrengst, tegen het bunder gerekend, brengt op 280 mudden groote aardappelen.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amsterdamsche Courant:*

PARIJS, 29 Sept. De *Moniteur* bevat eene officiele depêche uit het Oude Fort, in de Krim, van den 18, houdende dat de geallieërde troepen den volgenden dag hunnen marsch zouden voortzetten.

TRIEST, 28 Sept. Uit Eupatoria wordt van den 17 berigt, dat Vrijdag den 15 al de landingstroepen zijn ontscheept op drie mijlen afstand van Sebastopol, en dat Zaturdag en Zondag, 16 en 17 Sept., al het krijgsmateriëel is aan land gebragt en den 18 de troepen tegen Sebastopol zouden oprukken. De gezondheidstoestand der troepen laat niets te wenschen over.

Men leest in de Tweede editie van het *Handelsblad:*

KONSTANTINOPEL, 20 Sept. Het schip Ajaccio, alhier aangekomen, was den 17den van Eupatoria vertrokken, en had de geallieerden verlaten op 3 mijlen afstands van Sebastopol. Het geheele oorlogsmaterieel was zonder eenig ongeval ontscheept. Het vereenigde leger rukte tegen de Russen op, die zich, 25,000 man sterk, voor Sebastopol bevonden. Het was waarschijnlijk, dat den 18den slag zou worden geleverd vóór de aankomst van eene versterking van 15,000 man, welke de Russen verwachtten. Het weder was uitmuntend. De bewoners des cilands ontvangen het verbonden leger als vrienden. De bezetting van Eupatoria 400 man sterk, had zich bij de eerste opeisching overgegeven.

## BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

### FRANKRIJK.

PARIJS, 21 September. Omtrent de nederlaag, welke een detachement Russen zoude geleden hebben van de divisie Fransche troepen onder prins Napoleon, en welk berigt is medegedeeld door de *Patrie*, geeft de *Presse* eenige meerdere bijzonderheden. De Turken zouden volgens de *Presse* de Russen hebben aangevallen, doch door hen zijn terug geslagen, en daarop zouden twee Fransche divisien onder den generaal Canrobert en prins Napoleon, benevens een Engelsche divisie ter hulp zijn gesneld, om op hunne beurt de Russen te verslaan en zelfs den terugtogt naar Sebastopol af te snijden. De *Moniteur* heeft echter nog niets omtrent het feit vermeld.

Het *Journal des Debats* schrijft:

»Wij hebben brieven ontvangen uit de Oostzee van 20 September. Den vorigen dag hadden het Engelsche en het Fransche eskader zich voor goed van een gescheiden; dit had plaats te Ledsund. Na zijne linieschepen zooveel mogelijk met stoomslepers voorzien en alle weggezonden te hebben, had de Fransche vlootvoogd, de admiraal Parceval Deschênes, alleen het stoomfregat *Darien* bij zich gehouden, maar vernemende dat het Fransche schroef-linieschip *Austerlitz* aan den grond zat, haastte hij zich, aan hetzelve de *Darien* tot hulp te zenden waardoor het tot Kiel zal moeten worden vergezeld; zoodat de admiraal op het zeillinieschip de *Inflexible* terugkomt zonder eenig ander schip van zijn eskader langer bij zich te hebben.

»De admiraal Napier dacht, dat hij met de brievenmaal van 22 September het bevel zou ontvangen om met zijne schepen naar Engeland terug te keeren.

»Op het punt zijnde van te scheiden, hebben de beide vloten, wedijverende in beleefdheid, elkander met salutschoten, wimpels en volksliederen begroet, even als bij hare vereeniging geschied was; en de groote staf van het Engelsche en van het Fransche eskader hebben elkander hartelijk tot weêrziens vaarwel gezegd. Bij het vertrek der vereenigde vloot gaf de bevolking der Alandseilanden blijken van leedwezen; het was haar reeds schier eene gewoonte geworden, onder de bescherming der vereenigde vlaggen van Frankrijk en Engeland te staan."

Uit Engeland daarentegen wordt een partikulier schrijven van den volgenden inhoud medegedeeld, in strijd met het gestelde in het *Journal des Débats*:

»Morgen gaan wij met alle of bijkans al onze schepen van hier in grooten haast naar Reval. Men zegt, dat er gisteren of eergisteren depêches uit Engeland ontvangen zijn, magtiging of bevel inhoudende om Reval te bombarderen, hoewel dit moeijelijk met het vertrek der Fransche schepen te vereenigen schijnt. Zeker is het dat gisteren, na de aankomst der brievenmaal uit Engeland, een konferentie tusschen de vlootvoogden heeft plaats gehad, die bijkans drie uren geduurd heeft. Naar gezegd wordt, was het de vraag, of het jaargetijde niet reeds te ver gevorderd was om nu nog eene operatie, als het bombardement eener goed versterkte haven, zonder roekeloosheid te kunnen ondernemen."

— De *Siècle* verzekert dat het Turksche gouvernement gezamenlijk met de Westersche mogendheden heeft aangedrongen op vermindering der Oostenrijksche troepen in de Donau-Vorstendommen.

— De *Constitutionnel* zegt dat de Keizer en de Keizerin na hun verblijf in het kamp te Boulogne, een bezoek zullen afleggen bij koningin Victoria.

— Te Barcelona is de rust voor het oogenblik weder hersteld. Omtrent O'Donnels verwisseling van ministerie verneemt men, dat dit gerucht volstrekt bezijden de waarheid is.

— Men leest in den *Indépendant de Aoste:*

De vier priesters welke in het fort van Bord gevangen werden gehouden, beschuldigd van aan den opstand van verleden winter te hebben deelgenomen, zijn eenige dagen geleden, onder sterk geleide naar Turijn overgevoerd, met de overige beschuldigden in dezelfde zaak.

Men zegt dat de pastoor van Donnas, wien men volstrekt als het hoofd van den opstand wil beschouwen, het fort verlatende door vijftig gewapenden begeleid werd. Men heeft gelijk, want de bevolking siddert van toorn, derwijze een zijner achtingswaardigste herders te zien behandelen, wiens inhechtenisneming het aan laster toeschrijft. Algemeen vertrouwt men dat de debatten zijne onschuld zullen bewijzen. Wij hopen dat zulks hetzelfde geval moge zijn ten aanzien der drie overige geestelijken en eenige leeken.

### ENGELAND.

LONDEN, 28 Sept. De *Times* geeft een depêche waarin gezegd wordt dat de Russische vloot Sebastopol zou verlaten, om de reserve troepen die door de geallieerde eskaders van Varna worden overgebragt, aan te vallen. De *Times* stelt echter niet het minste geloof in deze depêche, welke ook bovendien daarom zeer verdacht is, wijl zij uit Berlijn afkomstig is.

Men leest in de *Globe:*

»Tachtig dagen is de *Miranda* in de noordelijkste wateren van Europeesch Rusland geweest, in dien tijd heeft zij acht en veertig malen voor anker gelegen; en onder weg zijnde of voor anker liggende, heeft zij 375 schepen van meerdere of mindere grootte aangehouden. Slechts die van die schepen zijn genomen, en vervolgens ten voordeele van de bemanning der *Miranda* goede prijs verklaard; zij zijn op weg naar Engeland, geladen met meel, visch en olie. Maar het voornaamste wapenfeit der *Miranda* was de verwoesting van Kola de hoofdstad van Russisch Lapland, eene plaats die vroeger algemeen geacht werd buiten het bereik van oorlogsschepen te liggen. In 1809 kwamen twee Engelsche kanonneerbooten in hare nabijheid om twee Russische schepen te vernielen, doch zij deden geen regtstreekschen aanval op de stad. Thans is zij door den kapitein Lyons aangevallen en van de lijst der hoofdsteden geschrapt. Hij moest op eene moeijelijk te bevaren rivier eenen afstand afleggen van 30 Engelsche mijlen, waarvan eene vijf mijlen lange reeks op de kaart als onbevaarbaar gemerkt staat; de rivier is op sommige punten zoo naauw dat zij naauwelijks toelaat het schip te wenden; en er gaat een stroom van zeven knoopen in een uur. Ofschoon niet met zekerheid wetende, hoe sterk de vijand was, besloot hij zijn vaartuig dwars voor het in batterij gestelde geschut des vijands te leggen; en het waagstuk gelukte. De stad werd opgeëischt; de gouverneur antwoordde afwijzend; hij plaatste de manschappen aan het geschut; elke toren, elk gebouw werd met schietgaten voorzien en met militairen bezet. De *Miranda*, hoewel binnen een geweerschot afstands liggende, stond het vuur van bommen en gloeijende kogels door; en binnen een uur tijds had zij de batterijen der Russen in puin gelegd en hunne stad in vlam gezet. Een enkele toren van de versterkte domkerk staat alleen nog overeind, om de plek aan te wijzen alwaar Kola gelegen heeft.

»Dit wapenfeit had den 24 Augustus jl. plaats. Den vorigen dag was de stuurman der *Miranda* in eene sloep tot Kola opgevaren, en het was hem gelukt eene voor grooter schepen bevaarbare geul te vinden en met boeijen aan te duiden. Nadat het vuur van het Russische geschut tot zwijgen gebragt was, gingen Engelsche mariniers aan wal; zij begonnen met de magazijnen en gebouwen van het gouvernement te vernielen; en den 24 was de gansche stad verwoest. Het was een verschrikkelijk tooneel, zegt een ooggetuige; de gebouwen, magazijnen, kerk en klooster, alles stond in vlam; de zeven zware kerkklokken vielen achtereenvolgens van de doorgebrande balken, met een gebom alsof zij met haar laatste gelui eene uitvaart aankondigen wilden. Intusschen waren alle boeijen op de rivier door de Russen weg genomen, zoodat de stuurman der *Miranda* op nieuw het vaarwater merken moest, alvorens zij de rivier kon afvaren. Aan boord van het schip is de gezondheidsstaat steeds bijzonder goed geweest."

### DUITSCHLAND.

BERLIJN, 27 Sept. Het *Journal de Saint-Pétersbourg*, van den 23 behelst een ukase van den Keizer der Russen, waarbij wordt gedekreteerd de uitgave van schatkistbilletten, behoorende tot de 21e en 22e serie en rente gevende te beginnen van den 13 Augustus 1854, ter waarde van 6 millioen zilveren roebels.

— Doctor Troubelskoi schrijft uit Astrakan, dat tegenwoordig in het hospitaal een grijsaart is van 137 jaar en Persiaan van geboorte. Volgens de getuigenis zijner landgenooten, die zich aan de vervolgingen van den laat-

sten Schah onttrokken hebben, zou die man werkelijk vóór de regering van Nadyr geboren zijn en aan de inneming van Ispahan in 1729 deel genomen hebben.

Hij is nog zeer sterk; hij heeft een fijn gehoor en scherp gezigt. Schoon hij een weinig gebogen gaat, zijn zijne leden nog forsch. Zijn geheugen heeft niet geleden, en hij herinnert zich volkomen de datums van al de geschiedkundige gebeurtenissen zijns vaderlands. Hij is acht malen gehuwd geweest. Van zijne laatste vrouw, die overleden is, heeft hij eene 19jarige dochter. Eenige jaren geleden kreeg hij ten derdemale nieuwe tanden.

De Czaar, met dat merkwaardig verschijnsel bekend gemaakt, heeft zich wel willen verwaardigen dien eerwaardigen grijzaart een bewijs zijner keizerlijke edelmoedigheid te geven, door hem een plaats in het invalidehuis te Moskou te bezorgen, en hem voor reiskosten de somma van drie zilveren roebels, zegge *vijf gulden vijftig cents*, te doen ter hand stellen!!!!

## BELGIE.

BRUSSEL, 29 Sept. Men leest in den *Moniteur:*

Terstond na de opening der zitting zullen de Kamers de quæstie der levensmiddelen in behandeling nemen, wijl het gouvernement besloten heeft een voorstel te doen tot vrijen invoer van granen.

## PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

| Fonds | Rente | 27 SEPT. 4½ u. gebl. | 28 SEPT. 4½ u. | | | gebl. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| *Nederl.*, Werkel. Schuld à | 2½ pCt. | 60⅝ | 60½ | à | 60⅝ | 60 9/16 |
| Dito Dito | 3 ″ | 72¼ | 72 | ″ | 72⅛ | 72 |
| Dito Dito | 4 ″ | 91 | 90⅞ | ″ | 91 1/16 | 90⅞ |
| O. I. Leening 1844 | 4 ″ | | 90½ | ″ | | |
| Amortis. Syndik. | 3½ ″ | 89¼ | 89½ | ″ | | |
| Handel-Maatschappij | 4½ ″ | | | ″ | | |
| Haarlemmermeer | 5 ″ | | | ″ | | |
| Aand. Rijn-Spoorweg | 4½ ″ | | | ″ | | |
| ″ Holl. Spoorw.-M. | ″ | | | ″ | | |
| Obligatiën | 4½ ″ | | | ″ | | |
| Maatschappij van Weld. | 4 ″ | | | ″ | | |
| Aand. Ned. Bank | ″ | | | ″ | | |
| *België* | 2½ ″ | | | ″ | | |
| Dito bij *Rothschild* | 2½ ″ | | 49 | ″ | | |
| *Frankrijk*, Obligatiën | 3 ″ | | | ″ | | |
| *Spanje*, Onbep. Stukken | 1 ″ | 18 9/16 | 18½ | ″ | | |
| Dito | 3 ″ | 38 | 38 | ″ | | |
| Dito Binnenl. à 6/m. | 3 ″ | 33⅛ | 33 1/16 | ″ | 33⅛ | 33⅛ |
| Coupon-Bewijzen | | 5 5/16 | 5⅛ | ″ | 5 5/16 | |
| Amortisable Schuld | | 4⅛ | 4⅛ | ″ | 4 3/16 | |
| *Portugal*, te Londen | 3 ″ | 36⅝ | 36⅝ | ″ | 36 11/16 | 36⅝ |
| Dito Uitgestelde | | | | ″ | | |
| *Rusl.*, bij *Hope* 1798 en 1816 | 5 ″ | 100½ | 100⅝ | ″ | | |
| Dito Dito 1828 en 1829 | 5 ″ | 100⅝ | 100¾ | ″ | | |
| Cert. bij dito 1831 en 1833 | 5 ″ | 84⅝ | | ″ | | |
| Dito | 4½ ″ | 86⅝ | 86 | ″ | 86⅛ | |
| Dito bij *Hope* | 4 ″ | 77⅜ | 76⅞ | ″ | | |
| Dito bij *Stieglitz en C°.* | 4 ″ | 76½ | 75 15/16 | ″ | 76 | |
| Dito bij id. 5de Serie | 6 ″ | | 75⅝ | ″ | | |
| Certifikaten te Hamburg | 5 ″ | | | ″ | | |
| Inschrijving in Assignat. | 6 ″ | | | ″ | | |
| Certifikaten van dito | 6 ″ | | | ″ | | |
| Engelsche Russen | | | | ″ | | |
| *Polen*, Certifikaten | 4 ″ | 68¼ | 68¼ | ″ | | |
| Dito Aand. met Lot. fl. 500 | | | 140¾ | ″ | | |
| *Oostenrijk*, Metalliek | 5 ″ | 69 5/16 | 68 13/16 | ″ | 69⅛ | |
| Dito Nieuwe 1847 | 2½ ″ | 35 1/16 | 34 15/16 | ″ | 35 | |
| Dito 1851 en 1852 | 2½ ″ | 35 1/16 | 35 | ″ | | |
| Dito Nieuwe | 5 ″ | 78⅛ | 78⅛ | ″ | | |
| Dito 1854 | 5 ″ | 78 1/16 | 78 | ″ | 78 1/16 | |
| Ween. Bank bij *Goll en C°.* | 5 ″ | | | ″ | | |
| Dito | 4 ″ | | | ″ | | |
| Aand. met Loting fl. 250 | ″ | | | ″ | | |
| Nieuwe dito 1854 | | *f* 241 | | ″ | | |
| *Pruissen* | 4½ ″ | | | ″ | | |
| *Amerika*, Bank-Aktiën Cert. | | | 3⅝ | ″ | 3 7/16 | |
| Dito Orig. | | | | ″ | | |
| *Napels*, Cert. *Lam. en Bouwer* | 5 ″ | | | ″ | | |
| *Denemarken*, Leen. te Lond. | 5 ″ | | | ″ | | |
| *Louisiana* bij *Hope* | 5 ″ | | 100 | ″ | | |
| *Braziliën* | 5 ″ | 97⅝ | 97½ | ″ | | |
| Dito 1843 | 5 ″ | | | ″ | | |
| *Mexiko* | 3 ″ | 23 11/16 | 23⅝ | ″ | 23 11/16 | |
| Dito Onbepaalde | | 23 11/16 | 23⅝ | ″ | 23 11/16 | |
| *Peru* | 4½ ″ | | | ″ | | |
| *Grenada*, à £ 100 | 2¾ ″ | 16⅛ | | ″ | | |
| Dito Uitgestelde | | 6⅛ | | ″ | | |
| *Ecuador* à £ 100 | | | | ″ | | |
| *Venezuela*, à £ 100 | 3¾ ″ | | | ″ | | |
| Dito Uitgestelde | 1¼ ″ | | | ″ | | |
| Thesaurie | 5 ″ | | 105½ | ″ | | |

Phil. 87½, 88; H. N. 94.

Onze fondsenmarkt was heden wederom hoogst onbeduidend.

*Koers van het Geld:* Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

## Wisselkoers.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Parijs | 2/m. | *f* 55⅝ | Livorno | 2/m. | *f* 38¼ |
| » [illegible] | zigt | » 56 5/16 | Napels | » | » 84 |
| Bordeaux | 2/m. | » 55½ | Petersburg | » | » 1.77 |
| » | 1/m. | » 55⅝ | Weenen | 6/w. | » 29¾ |
| Madrid | 3/m. | » 240 | Augsburg | » | » 35¼ |
| Cadix | [illegible] | » 240 | Frankfort | » | » 99¼ |
| Seville | [illegible] | » 2[illegible] | Hamburg | 2/m. | » 35⅛ |
| Bilbao | [illegible] | » 238 | [illegible] | zigt | » 35 5/16 |
| Lissabon | » | » 40½ | Londen | 2/m. | » 11.67½ |
| Porto | » | » 40½ | » | zigt | » 11.77½ |
| Genua | 2/m. | » 45¾ | Rotterdam | [illegible] | [illegible] |

## BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 52½; 1840/1842 4½ pc. 91; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 18 5/16; Binnenl. 3 pc. 33½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 72⅞

PARIJS, 28 Sept. Fransche 3 pc. 75.15; 4½ pc. 98 65; 3 pc Spanje 33⅝; id. 1 pc. 18⅝; Met. 5 pc. —; Rom. Leen. 85½.

MADRID, 25 Sept. 3 pc. Schuld 34; id. 1 pc. 18 7/16.

LONDEN, 23 Sept. Consols 95½; 3 pc. Spanje buitenl. 37½; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 5⅛; Passive 4⅛, 5 pc. Rusl. 99; 4½ pc. dito 87½; 4 pc. Holl. 94; 2½ pc. id 62; 5 pc. Sardinië 87½; Brazilië 101; 4½ pc. Peru 70; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko 24⅝; 4 pc. Portugal 41; Turkije 2¾; Ecuador —; Wissel op Amst —.—.

WEENEN, 28 Sept. Met. 5 pc. 84⅝; id. 4½ pc. 73½; Bank-Aktien 1258; Wissel op Londen 11.25, Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver 18¾; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 28 Sept. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 85; 5 pc 98½; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 16¾; Parijs 78⁵/₆; Amst. 140½; Ween. —; Petersburg 101½.

HAMBURG 28 Sept. Spanje 3 pc. 31; id 1 pc 17½; Rusl. 5 pc. 94½; 3 pc. Mexikanen 16½; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 28 Sept. 5 pc. Met. 71⅝; 3 pc. Spanje binnenl. 33; id. 1 pc. 18 7/16; Wissel op Londen 3 m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

## NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

### PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Metalliek | *f* 25,35 | a — | Pruissische | *f* 35¼ | a — |
| Napelsche | - 25,30 | ,, — | Spaansche | - 2 33 | ,, — |
| Div. in £St. | - 11,67½ | ,, — | Hamb. Russ. | - 35⅛ | ,, — |
| Eng. Russen | - 11,67½ | ,, — | Russ. in Z. R. | - 35⅞ | ,, — |
| Fransche | - 55¾ | ,, — | ,, Pap. ,, | - — | ,, — |
| Belgische | - 55¾ | ,, — | Pools. in Fl. | 26⅝ | ,, — |

Coup. Spanje Buitenl *f* 11 6 ½

## HANDELSBERIGTEN.

### GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 28 Sept. Tarwe. 154 2 ℔ jarige witbonte Poolsche *f* 435; 159/2 ℔ roode Odessa Poolsche *f* 400; 156/2 ℔ Oude Rijn *f* 427. — Rogge. 146/2 ℔ nieuwe Archangel *f* 260.

SCHIEDAM, 28 Sept. Rogge. Verkocht: 143, 144/2 ℔ Archangel *f* 252, 254 6/w. — Gerst. 125/2 ℔ Libau *f* 252 6/w. — Moutwijn *f* 22,—; Jenever *f* 26,50 Amst. Proef *f* 27,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

DELFT, 28 Sept. Boter: eerste kwaliteit *f* 49 a 51; tweede dito *f* 46 a 48.

LONDEN, 27 Sept. *Suiker. Ruwe* prijshoudend. Crushed voor uitvoer met eenigen aftrek tot volle prijzen.

*Koffij.* Native Ceylon weinig gevraagd; goed ord. 45 s.

*Thee* iets vaster. Ord. Congo op 11 a 11½ d. gehouden.

*Rijst* hooger gehouden zonder handel.

*Talk* zeer flaauw. Petersburger 63 s.

*Granen.* Tarwe. Vreemde en Inlandsche weinig ter markt en iets stijver betaald. Garst zeer vast.

## SCHEEPSTIJDINGEN.

ROTTERDAM, 27 Sept. Den 22en dezer is bij den Hoek van Holland aangespoeld, een naambord, waarop met vergulde letters: „Irwell"; en den volgenden dag een naambord, waarop: „Mentor".

HELVOET, 26 Sept. Aangaande de stoomboot Ver-Huell, kapt. J. Hus, van Havre naar Rotterdam, bij Goeree gestrand, wordt gemeld, dat het schip geheel droog zat en bij gunstig weder waarschijnlijk afgebragt zou kunnen worden; de lading wordt gelost.

HARWICH, 25 Sept. Het schip Machtilda Cornelia, kapt. L. E. Lundegren, van Amsterdam naar Cardiff, alhier met schade binnen gebragt, heeft de reparatie volbragt en is van de helling gelaten.

BINNENGEKOMEN:

BATAVIA, 8 Aug. H. Poort, Europa, Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 28 Sept. J. A. C. Gerlach, Zwaluw, Batavia. - D. Crap Hellingman, Gelderland, id. - J. W. Scheeve, Adrianus en Willem, Suriname. - H. P. Hazewinkel Muntendam, Anna Maria, id. - P. Kikkert, Voorwaarts, id. - O. G. Molema, Paulus, id. - A. H. Braunstahl, de Onderneming, Curaçao. - A. A. Harken, Havana Packet, Havana. - A. Hendriks, Sophia Elisabeth, Constantin - H. Kalkenbrander, Sallandt, id. - F. Schoofelen, Anna, Smirna. - J. S. Bakker, Thetis, Ancona. - B. H. Nijman, Margaretha Hermanna, Civita Vecchia. - J. J. Doornbos, Jetskalina Wija, Messina. - F. M. Slager, Jan Hendrik, Napels.

HELVOET, 28 Sept C. van Gelderen, Boreas, Smirna. - B. A. T. van Braggen, Koning en Vaderland, Liverpool.

## GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 16en Augustus, op 10° 6' N. Br., 23° 30' W. L. Brouwershaven, kapt. P. Janzen Jr., van Rotterdam naar Batavia.

## RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 28 Sept. in lading naar:

| | |
|---|---|
| *Keulen* | F. Noll, Josephine. |
| *Heilbron* | B. Cuhler, Forschrit. |
| *Frankf. & Coblentz* | G. Caldenhoven, Frankf. N°. 25. |
| *Duisburg* | J. v. d. Pluim, Vrouw Elisabeth. |
| *Dusseldorp & Neus* | H. Polman, Niederrein N°. 4. |

*Rijnhoogte* ARNHEM 28 Sept. 0 el 74 duim
KEULEN 28 ,, 5 vt. 0 ,,

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

*Op Maandag 2 October, 's avonds ten zes ure.*

1. Een Huis [illegible], Heerengracht, SS 250.
2. Een Huis en Erve, Wolvenstraat, KK 221.
3. Een dito, Halvemaansteeg, Y 522.
4. Een dito, Kerkstraat, BB 536.
5. Twee door brand beschadigde Pakhuizen en Erven, Lauriergracht, BB 73 en 74.
6. Een Huis en Erve, Passeerderstraat, HH 141.
7. Een dito, Rozengracht, DD 337.
8. Twee Huizen en Erven, benevens een Erf, Elandsgracht in den Slepersgang, GG 231 en 232.
9. Een Huis en Erve, tweede Passeerderdwarsstraat, HH 1[illegible].
10. Een dito, als voren, HH 140.
11. De Opstal van een gedeeltelijk geamoveerd Huis, deszelfs Erf, Egelantierstraat, NN 189.
12. Het Buitenverblijf *Bellevue*, onder Nieuwer-Amstel, op het Verwerspad, N°. 500.
13. De Grond van het Westelijk gedeelte van voormelden Tuin, N°. 501 en 502, benevens een houten Gebouw, ingerigt voor eene Konijnenfokkerij.

# Advertentiën.

Heden beviel van eene DOCHTER, L. F. L. J. T[illegible] SANDE, geliefde Echtgenoote van
A. J. B VAN WAIJENBURG.
AMSTERDAM, 28 September 1854. (2[illegible])

(253) Heden overleed na een smartelijk lijden van [illegible] maanden, onze zeer geliefde Broeder en Behuwdbroeder, de Wel-Eerwaarde Heer THEODORUS JOANNES MAASSEN, R. K. Priester en Pastoor der Gemeente Hilversum, tijdig voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 46 jaren en ruim 6 maanden.

HILVERSUM, N. J. MAASSEN.
27 September 1854. Uit aller naam.

(244) Als **VOORLEZER**, in het *Hollandsch*, *Fransch* en liefst ook in het *Duitsch*, wordt gevraagd door een Heer nabij Nijmegen woonachtig, een **fatsoenlijk Man**, van de R. C. Godsdienst, in staat gedurende eenige uren daags correct voor te lezen. Adres *franco* met opgave van pretentie enz. bij den Boekhandelaar POTHARST te Nijmegen, onder Letter A. Z.

**Er wordt gevraagd** tegen November e. k. bij een **Pastoor** in een der Noordelijke Provinciën van ons Rijk, eene **MEID**, van middelbaren leeftijd, van goede getuigschriften voorzien, en kunnende Koken, met de Wasch omgaan en [illegible] Huiswerk verrigten. Zij die hierop reflecteeren adresseren zich met *franco* briefjes, onder de letters A. Z. bij den Uitgever dezer Courant. (256)

**Een fatsoenlijk Meisje** oud 23 jaar, wenscht [illegible] November in eene betrekking te komen, hetzij als **Winkeldochter**, of als **Jufvrouw van Gezelschap**. Er zal minder op salaris dan wel op eene goede behandeling gelet worden. Zij kan de meest voldoende getuigen produceeren. Brieven *franco* onder Lr H. V. Bureau dezer Courant. (25[illegible])

**Vijf Honderd Gulden belooning**

of meer, aan dengene, welke een **gehuwd Burgerman**, van de R. C. Godsdienst, eene **BETREKKING** kan bezorgen, die *f* **800** à *f* **900** per jaar oplevert. Men gelieve zich te adresseren onder de letters C. T. [illegible] met *franco* brieven, aan het Bureau dezer Courant. (25[illegible])

***Provincie Noord-Brabant.***

# AANBESTEDING,

VAN EEN NIEUW TE BOUWEN

## Raadhuis, School en Onderwijzers Woning,

VOOR DE GEMEENTE

***AARLE-RIXTEL.***

Op *Maandag den* 16 *October* 1854, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door het Gemeente-Bestuur van *Aarle-Rixtel*, [illegible] H. D. GOOSSENS, publiek worden aanbesteed:

Het Bouwen van een nieuw **Raadhuis, School en Onderwijzers-Woning**, met de leverantie van al de daartoe behoorende materialen.

De Besteding zal plaats hebben bij wijze van inschrijving en daarna bij opbod in massa, ingevolge art. 44 van het Bestek; zullende twee uren vóór de aanbesteding aanwijzing in loco worden gedaan.

Nadere informatien en inlichtingen omtrent Bestek en teekeningen, zijn te bekomen bij den daarmede gelasten Architect H. VAN TULDER te *Tilburg*, op den 10e en [illegible] dierzelfde maand; terwijl het Bestek te bekomen is bij A. VAN DER VOORT EN ZONEN te *Tilburg*, alsmede bij H. D. GOOSSENS te *Aarle-Rixtel*, voor den prijs van *f* 1.[illegible]

(251) ZEGT HET VOORT.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.